

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Віктор ВЕРГУНОВ, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

ORCID: 0000-0002-5476-4845

Національна академія аграрних наук України

вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 9, м. Київ, 01010, Україна

e-mail: transfnaas@ukr.net

У статті висвітлено основні результати наукових досліджень з питань інноваційного розвитку та трансферу технологій в мережі науково-дослідних установ регіонального рівня та державних підприємств дослідних господарств НААН за 2024 р. Запропоновано головні напрями розвитку інноваційної діяльності в НААН на перспективу. На підставі результатів аналізу інноваційної діяльності установ НААН регіонального рівня доповнено методичну базу, яка охоплює всі аспекти інноваційного розвитку НААН і може бути використана для розроблення механізмів їх реалізації. Одержані дані є науково-організаційною основою для подальшого інноваційно-інвестиційного розвитку аграрної науки.

Ключові слова: агропромислове виробництво, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, комерціалізація, капіталізація, трансфер технологій.

Стаття з відкритим доступом на умовах ліцензії Creative Commons

Вступ

Американські економісти визнали формування національної інноваційної системи (НІС) найвизначнішою подією ХХ ст. (Androshchuk G.O., Shevchenko M.M., 2007), оскільки саме НІС є основою досягнень в будь-якій сфері, механізмом, що дає змогу задовольнити будь-яку потребу суспільства. Розвивати теорію та практику НІС заради інтелектуалізації та прискорення розвитку економіки у 1980-х роках почали у США. На думку американських експертів, ефективна НІС складається з дев'яти факторів: 1) рухливість капіталу, 2) гнучкість ринку робочої сили, 3) сприйнятливість уряду до потреб інноваційного бізнесу, 4) розвиненість інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), 5) розвиненість інфраструктури для приватного сектору, 6) система захисту інтелектуальної власності, 7) достатній людський і науковий капітал, 8) маркетингове мистецтво, 9) загальна схильність нації до заохочення творчості.

Формування НІС є стратегічним напрямом перспективного зростання економіки будь-якої країни. Нині розв'язання проблемних питань щодо забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору регіонів потребує швидкого розроблення, впровадження та застосування у виробництві сучасних технологічних і організаційних ідей, нової техніки на інноваційній основі (Ed. Androshchuk G.O., Shevchenko M.M., 2007). Широке впровадження інновацій сприяє підвищенню продуктивності праці, економії ресурсів, скороченню витрат та зниженню собівартості аграрно-продовольчої продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва, що в підсумку впливає на залучення інвестицій (Dem'yanenko S. I., 2005).

Автори (Verniuk N.O., Dyachenko M.I., 2021) акцентують увагу на низці чинників, які гальмують

інноваційну діяльність аграрних підприємств, і роблять висновок, що «формування ефективних та дієвих механізмів здійснення інноваційної діяльності підприємствами аграрної сфери дасть змогу підвищити рівень конкурентоспроможності та зміцнити позиції на міжнародному ринку аграрних товарів». Вони також наголошують на необхідності системного підходу до розвитку аграрного сектору: «час перейти від «латання дірок» до стратегічного підходу в інноваційній діяльності».

В НААН інноваційна діяльність – невід'ємна складова багатопрофільних науково-дослідних установ регіонального рівня та державних підприємств дослідних господарств. Їхніми головними завданнями є виконання власних наукових досліджень з проблем інноваційного розвитку АПК регіонів, адаптація розробок наукових установ загальнодержавного рівня до місцевих ґрунтово-кліматичних умов, їх комерціалізація та капіталізація, організація широкого впровадження в агроформуваннях регіонів та науково-консультаційний супровід впровадження.

Аграрний сектор економіки України, на відміну від інших сфер, має свої особливості щодо генезису та впровадження інноваційних продуктів. Йдеться насамперед про те, що інноваційна діяльність не є одиничним актом упровадження будь-якої новації. Це цілеспрямована система заходів із розробки, впровадження, освоєння, виробництва, поширення і комерціалізації новацій (Tomashuk I.V., Horobchuk R.O., 2024).

Попри позитивний досвід успішних агрокомпаній, інноваційну активність більшості суб'єктів аграрного сектору стримує низка чинників. Одним із них є недосконала державна політика щодо стимулювання розвитку науково-технологічної сфери (Bondarenko V.M.,

Друга К.Р., Чобал Л.У., 2019). Окрім цього, розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері стримується через кризу, спричинену війною, яку російська федерація веде проти України, зменшення ринків збуту продукції, обмеженість внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій та неможливість їх швидкої мобілізації, низький рівень інвестиційної привабливості галузі, а особливо – через відсутність інновацій та сучасних технологій виробництва і вирощування сільськогосподарської продукції (Shubravska O.V., Moldovan L.V., Paskhaver B.Y. et al., 2012).

На розв'язання проблем розвитку інноваційної діяльності спрямовані окремі завдання в рамках галузевих програм наукових досліджень НААН та завдання програми наукових досліджень «Інноваційний розвиток». Реалізація зазначеної програми передбачає дослідження та створення методичної бази щодо ведення інноваційної діяльності в АПК, забезпечення трансферу технологій в агропромислове виробництво (Zubets M.V., Tyvonchuk S.O., 2006).

Мета досліджень — аналіз інноваційної активності наукових установ НААН регіонального рівня, дослідження стану впровадження та комерціалізації затребуваної на ринку наукоємної продукції та пошук можливостей удосконалення такої діяльності.

Матеріали і методи

Під час маркетингових досліджень у різних ґрунтово-кліматичних зонах проводили системний аналіз та узагальнення інформації з метою поповнення банку даних завершених наукових розробок (новацій), науково-консультаційних та інформаційних послуг — для активного їх сприйняття й освоєння в агропромисловому виробництві. Здійснено сценарний аналіз умов інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку вітчизняного АПК в умовах євроінтеграції з урахуванням теорії конкурентних переваг.

Результати та обговорення

Завдання програми наукових досліджень НААН (ПНД) №41 «Інноваційний розвиток» у 2024 році виконували 26 наукових установ-співвиконавців. Програма включає чотири підпрограми:

1. «Теоретико-методологічні та організаційні засади інноваційного розвитку агропромислового виробництва в умовах міжнародної інтеграції».

2. «Провайдинг та трансфер інновацій в агропромислове виробництво з урахуванням регіональних особливостей».

3. «Інформаційно-бібліотечне забезпечення галузей агропромислового виробництва».

4. «Розвиток системи міжрегіональної

взаємодії науки, освіти та бізнесу з питань інноваційного розвитку».

Загалом виконувалось 40 завдань другого рівня, в тому числі 5 фундаментальних і 35 прикладних (Consolidated summary report of the main institution on the results of research work under the research program of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine № 41. Kyiv, 2024). Проведено випробування та адаптацію до ґрунтово-кліматичних умов 264 наукових розробок, у тому числі в галузі землеробства — 44, рослинництва — 199, зоотехнії — 12, механізації — 2, аграрної економіки — 7.

В результаті виконання у 2024 р. завдань фундаментальних досліджень за ПНД 41 «Інноваційний розвиток» розроблено: теорій, стратегій, концепцій — 3, методик і методів — 6; створено баз даних — 1; видано: монографій — 3, брошур — 2, створено інших видів наукової продукції — 11. Що стосується завдань прикладних досліджень, то показники були такими: теорій, стратегій, концепцій — 2, методик і методів — 15, технологій — 14, патентів — 14, рекомендацій — 98, монографій — 31, баз даних — 12, книг — 2, інших видів наукової продукції — 15.

У переліченій науково-технічній продукції домінують рекомендації, методики та технології. Зокрема, Інститутом сільського господарства Степу НААН розроблено науково-практичні рекомендації щодо забезпечення безперервного інноваційного процесу в агропромисловому виробництві та удосконалення механізму просування на аграрний ринок науково-технічних розробок і наукоємної продукції.

Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою НААН підготовлено монографію «Організація аграрних дослідницьких практик для потреб інновацій у формі громадських об'єднань на теренах України».

Науковцями Інституту сільського господарства Степу НААН встановлено наявність вираженого тренду, характерною особливістю якого є зниження показників виробничо-господарської та фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання АПК. Визначено, що найбільш вразливими за узагальненим індексом варіації урожайності основних сільськогосподарських культур у 2015–2024 рр. виявились Кіровоградська (16,6), Вінницька (16,3) та Дніпропетровська (15,8) обл., що свідчить про недостатнє впровадження агротехнологічних нововведень, які дають змогу подолати негативні чинники. Підтверджено, що вузькоспеціалізовані напрями діяльності виробників сільськогосподарської продукції та окремих регіонів — важливі фактори зниження ефективності господарської діяльності цих суб'єктів аграрного виробництва та гальмування інноваційного розвитку у кризові періоди, спричинені складними погодними умовами,

ситуацією на ринку збуту та іншими обставинами.

Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН вивчено потреби сільськогосподарських товаровиробників в науково-технічних розробках та участь їх у формуванні замовлень на виробництво інноваційної продукції, а саме у насінні сільськогосподарських культур, їх сортах, впровадженні нових технологій вирощування. За результатами комплексного аналізу визначено технології, які користуються найбільшим попитом в умовах регіону, пройшли випробування та адаптовані до впровадження у конкретні виробничо-господарські процеси сільськогосподарських підприємств. Проведено пошук нових ринків збуту в умовах динамічної кон'юнктури, що стимулюватиме розвиток інфраструктури аграрного ринку регіону та сприятиме розвитку малого і середнього підприємництва.

Національно науковою сільськогосподарською бібліотекою НААН розроблено та оптимізовано логічні моделі інституціонального та позаінституціонального стимулювання інституціонально організованої системи інформаційного забезпечення галузей агропромислового виробництва України, інтегрованої до відповідної міжнародної системи.

Загалом установами-співвиконавцями програми у 2024 р. випробувано 264 наукові розробки, в т. ч. в галузі: землеробства – 44, рослинництва – 199, зоотехнії – 12, механізація 2, аграрної економіки – 7.

Інститутом сільського господарства Степу НААН проведено випробування нових плівчастих сортів ячменю звичайного (ярого) зернофуражного використання, степового екотипу. Отримано урожайність 3,17 – 3,89 т/га, що вище за середню по установі на 0,68 – 1,40 т/га (27,3 – 56,2 %), вміст білка в зерні склав 12,7 – 14,8 %; натура – 720 – 756 г/л.

Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН випробувано елементи оптимізації фітосанітарного стану конопель посівних у лівобережному Лісостепу України. Отримано зниження втрат від шкідливих комах-фітофагів. Фактичний економічний ефект вирощування підвищився на 1950 грн/га.

Науковцями Донецької державної сільськогосподарської дослідної станції НААН випробувана удосконалена адаптивна технологія вирощування пшениці озимої в східній частині Північного Степу України. Отримано: приривок урожаю порівняно з контролем 58% - 40%, підвищення рівня рентабельності виробництва зерна від 25,7 до 86,2 %.

В Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН випробувано новий спосіб вирощування пізніх ярих однорічних кормових культур у післяукісних посівах. Він

забезпечує можливість одержувати 60–80 т/га зеленої маси, 12–16 т/га сухої речовини з поживністю 0,6–0,7 к. од./кг за раціонального використання біокліматичних ресурсів у період вегетації з червня по вересень включно. Економічний ефект сягає 3,0–5,0 тис. грн/га.

Прикарпатською ДСГДС Інституту сільського господарства Карпатського регіону випробувано науково-обґрунтовані основи реалізації біологічного потенціалу продуктивності гірчиці білої за оптимізації рівня інтенсивності технології вирощування в умовах Карпатського регіону. Отримано урожайність 2,7 т/га, вихід олії – 0,7 т/га. Чистий дохід – 16 тис.грн/га. Рівень рентабельності – 120 %. Собівартість – 9 тис. грн/га.

У 2024 р. впроваджено 218 розробок в галузі агропромислового виробництва. Впровадження здійснювалося на базі 539 агроформуваннях.

Зокрема в ДП «ДГ «Ставидлянське» ІСГС НААН» на площі 448,5 га Інститутом сільського господарства Степу НААН впроваджено моделі високопродуктивних екологічно збалансованих короткоротаційних сівозмін з ринковою орієнтацією. За використання цих моделей в господарстві в умовах посухи протягом вегетаційного періоду (ГТК=0,29) сформувалася продуктивність сівозмінної площі на рівні 2,80 т/га за зерновими одиницями, 2,60 т/га – за кормовими одиницями та збором перетравного протеїну – 0,42 т/га.

Донецькою ДСГДС НААН в Агрофірмі «Ковалиха» впроваджено сорт ячменю ярого Аверс. Його врожайність становить 3,0 т/га, чистий прибуток сягає 3910 грн/га.

Волинською ДСГДС Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН впроваджена науково обґрунтована система екологічно безпечних ефективних ґрунтозбережувальних заходів з охорони й підвищення родючості ґрунтів та їх захисту від деградації у зоні Західного Полісся України. Завдяки цьому врожайність озимого жита зросла до 7,6 т/га; продуктивність сівозміни — до 3,8 т/га, а економічна ефективність склала – 3,64 тис. грн/га.

ДУ Інститутом зернових культур на Ерастівській дослідній станції впроваджено теоретичні основи оптимізації агробіологічних режимів підвищення продуктивності сівозмін різної спеціалізації на базі протиерозійних способів обробітку ґрунту. Отримано: урожайність пшениці озимої 5,7–6,6 т/га з вмістом білка 12,0–12,4% і клейковини 23–26%; бездефіцитний баланс гумусу, рівень повернення елементів живлення – 90–95%; підвищення рентабельності – на 12–14%, економію енергоресурсів – до 15%.

Науковцями Національного наукового центру (ННЦ) «Інститут землеробства НААН» впроваджено сорт пшениці озимої Ефектна. Її

урожайність сягнула 9,6 т/га, вміст протеїну становить 14,5 %, а вміст клейковини — 29,3 %. Сорт вирізняється стійкістю проти хвороб і полягання, зимостійкістю та посухостійкістю. Очікуваний економічний ефект становить 5 тис. грн/га.

Науковцями Черкаської ДСГДС ННЦ «Інститут землеробства НААН» впроваджена ресурсозберігаюча технологія вирощування сої в умовах центральної частини Лісостепу України. Забезпечено врожайність зерна сої 2,40 т/га з виходом білка 1,0 т/га. Виробничі витрати не перевищують 13 410 грн, собівартість 1 т зерна становить 5530 грн, чистий прибуток — 22 590 грн, рентабельність — 168,4 %.

ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» за участі Громадської організації «Асоціація фермерів та приватних землевласників Харківської області» та Валківської територіальної громади

Богодучівського району Харківської обл. для конкурсу пілотних субпроектів проекту HUMUS в рамках програми «Горизонт Європа» підготовлено проектну пропозицію «Запобігання та мінімізація загроз для ґрунтів у селищі Валки Харківської області України». Очікувані результати: підвищення рівня обізнаності громади щодо проблем ґрунтів та сталого ведення сільського господарства, залучення широких верств суспільства до громадського процесу управління ґрунтами, мінімізація основних загроз ґрунтам на території муніципалітету, поширення нововведень у збереженні ґрунтів.

Загальні кількісні показники діяльності з трансферу технологій та комерціалізації наукової і науково-технічної продукції науково-дослідних установ в цілому по Академії за 2020–2024 рр. подано в табл. 1.

Таблиця 1. Результати інноваційної діяльності установ НААН (2020–2024)

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Впроваджено науково-технічної продукції, од.	576	316	264	282	218
Кількість агроформувань, в яких здійснювалось впровадження, од.	707	441	492	569	539
Кількість укладених договорів на впровадження інновацій, од.	752	781	291	590	991
Отримано коштів від впровадження інновацій, тис. грн	33884,5	24259,6	18122,6	34735,64	30836,1

Джерело: річні звіти про діяльність НААН за 2020–2024 рр.

Як видно з табл. 1, кількісно обсяги інноваційної діяльності можна оцінити за наступними показниками: кількість впровадженої науково-технічної продукції, кількість агроформувань, в яких здійснювалось впровадження, кількість укладених договорів на впровадження інновацій і сума отриманих коштів від впровадження. Порівнюючи показники обсягів виготовленої установами наукової і науково-технічної продукції з обсягами її комерціалізації та впровадження в агропромислове виробництво приходимо до висновку, що можливості установ Академії з нарощування інноваційної діяльності ще далеко не вичерпані. Однак аналіз обсягів впровадження технологій за роками показав, що відбувається спад темпів впровадження інновацій, невпинно зменшується кількість ліцензійних договорів.

Важливою складовою діяльності наукових установ НААН регіонального рівня є науково-консультаційне та інформаційне супроводження трансферу технологій. Його метою є створення умов для широкого впровадження наукових розробок в агропромислове виробництво регіонів, пропаганда досягнень вітчизняної аграрної науки та підвищення знань сільськогосподарських фахівців до рівня, що забезпечує кваліфіковане

сприйняття інновацій.

Науковими установами НААН, які є співвиконавцями ПНД «Інноваційний розвиток», протягом 2024 р. для розширення впровадження наукових розробок здійснено ряд заходів щодо інформаційно-консультаційного забезпечення. Зокрема, проведено 706 конференцій, семінарів та нарад, 82 Дні поля, 513 Круглих столів, близько 23 тис. консультацій, функціонувало 130 демонстраційних полігонів, 20 модельних ферм. Загалом проведено навчання 8543 фахівців АПК; здійснено 32 виступи на радіо та 67 на телебаченні. Надруковано 1389 статей.

Серед науково-консультаційних та інформаційних заходів найбільш поширеними є науково-практичні конференції з питань інноваційного розвитку галузей АПК, виставки-ярмарки, Дні поля, Круглі столи, наукові консультації, навчання фахівців АПК на базі наукових установ в осінньо-зимовий період, підготовка і розповсюдження науково-методичних рекомендацій та інформаційних листів, виступи по радіо і на телебаченні (Zubets M.V., Tyvonchuk S.O., 2006). Щорічно в осінньо-зимовий період системою навчання та підвищення кваліфікації сільськогосподарських працівників охоплюється близько 10 тис. керівників і

спеціалістів агропромислової сфери. Тематика занять включає питання освоєння новітніх технологій вирощування сільськогосподарських

культур, утримання та годівлі сільськогосподарських тварин, прибуткового ведення галузей аграрного виробництва (табл. 2).

Таблиця 2. Заходи з науково-консультаційного та інформаційного супроводу трансферу технологій в АПК (2020–2024)

Назва заходу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Науково-практичні конференції	631	502	430	603	706
Виставки-ярмарки	248	112	57	196	91
Дні поля	74	88	28	69	82
Круглі столи	226	432	122	659	513
Консультації	32539	38700	23100	29100	23000
Навчання фахівців АПК	15844	12800	9000	10000	8543
Публікації рекомендацій	2249	1904	586	1342	1215
Робота на демонстраційних полігонах	200	200	114	118	130
Виступи по радіо	120	65	57	33	32
Виступи на телебаченні	134	104	86	80	67

Джерело: річні звіти про діяльність НААН за 2020–2024 рр.

У регіонах на базі обласних і міжрайонних науково-технологічних демонстраційних полігонів, створених науковцями Академії, регулярно проводяться Дні поля, на яких презентуються кращі сорти і гібриди майже 300 сільськогосподарських культур та понад 70 технологій їх вирощування.

За результатами досліджень в рамках ПНД НААН «Інноваційний розвиток» розроблено методичні рекомендації «Комерціалізація наукових та науково-технічних розробок наукових установ Національної академії аграрних наук України», які розраховані на фахівців АПК різних форм господарювання і власності, наукових працівників (Vergunov V.A., 2024). Розроблено та затверджено на Президії НААН нову редакцію Положення про порядок впровадження завершених наукових розробок наукових установ НААН (Resolution of the Presidium of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine of 21.05.2025, Protocol No. 9). В новій редакції Положення:

Висновки

Внаслідок виконання завдань програми «Інноваційний розвиток» отримано наукову продукцію теоретичного та практичного спрямування. Ця продукція, розроблена науковими установами — співвиконавцями програми, призначена для використання у господарствах різних форм власності: приватних, державних, колективних, фермерських. Її особливістю є висока економічна ефективність. Передусім це стосується новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур, нових сортів рослин, які за рахунок підвищення урожайності і кращої адаптації до місцевих природно-кліматичних умов, стійкості до хвороб дають змогу знизити собівартість кінцевої продукції.

Загалом в рамках виконання завдань програми проводився аналіз стану збереження та

викладено порядок дій при передачі результатів наукових досліджень на впровадження; викладено форми наукових результатів, які отримуються в процесі виконання фундаментальних або прикладних наукових досліджень; перелічено форми в яких можуть реалізуватись результати наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок; перелічено відомості, що підтверджують впровадження науково-технічної продукції (розробок); визначено механізм організації і контролю впровадження результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок науковими установами мережі НААН, зокрема ведення науковими установами НААН обліку та звітності по впроваджувальній діяльності.

Розвитком цієї роботи має бути створення методологічної бази щодо (для) здійснення інноваційної політики в наукоємній сфері АПК

інноваційного розвитку вітчизняного АПК в умовах російсько-української війни, яка спричинила зменшення кількісних показників. Одержані практичні результати стали вагомим внеском у створення наукових засад інноваційно-інвестиційного розвитку аграрної науки і формування ринкової інфраструктури в АПК на регіональному рівні.

На часі розробка та узгодження з обласними державними адміністраціями програм інноваційного розвитку АПК регіонів, поліпшення співробітництва наукових установ НААН із регіональними органами влади, громадськими організаціями та суб'єктами аграрного бізнесу. В Академії доцільно створити єдиний реєстр інноваційних продуктів, розробити відповідні положення та рекомендації щодо їх впровадження

у регіонах. Варто більше уваги приділити таким організаційним формуванням в мережі НААН, як галузеві науково-виробничі об'єднання. Потребують розв'язання проблеми удосконалення механізмів захисту інтелектуальної власності, ліцензійної діяльності в системі аграрної науки з урахуванням зарубіжного досвіду.

Враховуючи, що науково-дослідні установи, які опікуються питаннями наукового забезпечення агропромислового виробництва на рівні регіонів, створені переважно за ініціативи місцевої громади, а також зважаючи на принципи сучасної децентралізації, є потреба у відновленні діяльності обласних державних

сільськогосподарських станцій у кожній області. На них слід покласти функції, що виконувались департаментами (управліннями) агропромислового розвитку облдержадміністрацій, у тому числі і сільськогосподарського дорадництва. Діяльність установ регіонального рівня має стати предметом постійного моніторингу з боку Президії НААН та її галузевих відділень.

Запропоновані заходи, безсумнівно, сприятимуть суттєвому збільшенню обсягів інноваційної діяльності в аграрній сфері на регіональному рівні та підвищенню іміджу Національної академії аграрних наук України.

Список використаної літератури

National Innovation System of Ukraine: Problems of Formation and Implementation / Ed. G. O. Androshchuk, M.M. Shevchenko. Kyiv: Parliamentary Publishing House, 2007. 304 P.

Bondarenko V.M., Dryпка K.R., Chobal L.Y. Features of innovative processes in the agricultural sector. Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. 2019. Issue 2. P. 48-53.

Commercialization of scientific and scientific-technical developments of scientific institutions of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine: methodological recommendations; edited by V. A. Vergunov. Kyiv: Agrarian Science, 2024. 32 P.

Verniuk N. O., Dyachenko M. I. Regulation of innovative development of the agricultural sector of Ukraine. Effective economy. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8805>.

Dem'yanenko S. I. Innovative growth is the basis of the stability of the agro-industrial complex / O. V. Science and Innovation – Science and Innovation, 1. 2005, 87-98.

Consolidated summary report of the main institution on the results of research work under the

research program of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine № 41... Kyiv, 2024, 194 P.

Regulations on the procedure for the implementation of completed scientific developments of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine (new edition) (Resolution of the Presidium of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine of 21.05.2025, Protocol No. 9).

Shubravskа O.V., Moldovan L.V., Paskhaver B. Y. et al. Innovative transformations of the agrarian sector of the economy: monography, Kyiv, 2012. 496 P.

Tomashuk I.V., Horobchuk R.O. The potential of the agricultural sector of Ukraine: development prospects and possibilities for increasing the efficiency of its use, Tавria Scientific Bulletin, No. 138, 2024, pp. 193-201.

Zubets M.V., Tyvonchuk S.O. Scientific bases of development of agro-industrial production on innovative principles (theory, methodology, practice). Kyiv: Agrarian Science, 2006. 480 P.

STATE AND PROSPECTS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE

Viktor VERHUNOV, ORCID: 0000-0002-5476-4845
National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

The article highlights the main results of scientific research on innovative development and technology transfer in the network of regional research institutions and state-owned enterprises of research farms of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine for 2024. Based on the results of the analysis of the innovation activities of the regional level institutions of the NAAS, the methodological framework covering all aspects of the innovative development of the NAAS has been supplemented and can be used to develop mechanisms for their implementation. The obtained data are the scientific and organizational basis for further innovation and investment development of agricultural science.

Keywords: agro-industrial production, innovative development, innovative activity, commercialization, capitalization, technology transfer.

This is an open-access article under the terms of the Creative Commons

Отримано: 2.5.2025
Погоджено до друку: 5.8.2025
Опубліковано: 30.9.2025